

**HELSINGFORS SVENSKA
MARTHAFÖRENING**

ÅRSBERÄTTELSE

FÖR ÅR 1944

Helsingfors svenska Marthaförenings årsberättelse för år 1944.

År 1944 har för vårt land varit ett händelserikt år. Många hem ha fått vidkännas tunga offer och stor försakelse. Som en protest mot allt våld vilja vi kvinnor bjuda till att bygga upp och fostra unga medborgare med frid i sinnet. — Om också vapnen ha tystnat, så fortsätter kampen mot vardagens bekymmer. Den kampen måste föras i hemmen. Vård är vad vi vilja ge. Människovård är vad vi måste lägga in i vår återuppbyggnad. Av oskattbart värde härvid är en stark samhörighetskänsla, präglad av god vilja hos var och en. Glädjande nog står denna att finna inom vår förening, där livskraften visat sig vara stark trots hårda påfrestningar. Verksamheten har under det gångna året varit avbruten för en tid under vårterminen, då kretsmötena måste inställas och inga kurser kunde anordnas. Men genast efter vapenstilleståndet återupptogs föreningens arbete i alla dess former, såsom av det följande framgår.

Under höstterminen har kursverksamheten varit intensiv. Genom att anordna undervisningskurser har föreningen önskat stå även den stora allmänheten till tjänst. Bland deltagarna, som besökt kurserna, är flertalet sådana, som stått utom Marthas led, men många äro de som efter kurserna anslutit sig till Martha och kommit in i vår ring.

Medlemsantalet.

Helsingfors svenska Marthaförening räknar nu 2230 medlemmar, av vilka 1967 äro inskrivna som kretsmedlemmar och 263 äro understödande medlemmar.

Verksamheten inom kretsarna.

Trots mörkläggningen i huvudstaden och det ständiga bomb-hotet kännetecknades 1944 års början av en glädjande verksamhetslust inom alla kretsar. Intresset för gemensamma uppgifter var i stigande och de svårigheter, som på många håll mötte, stimulerade till nya ansträngningar och tycktes endast öka medlemmarnas goda vilja att hålla ut. Så kom det första stora bombardemanget i staden, den 6 februari, varefter många marthor, särskilt de som hade små barn, evakuerade till landet och man ansåg det icke rådligt att sammankomma till möten under tider, då nya luftangrepp mot staden kunde inträffa. — I mitten av mars vidtog ett par kretsar, Veckofröjden och Åttan, med sina möten, som i början voro fåtaligt besökta, men senare vunno större anslutning. Många hade ett behov att under dessa hotfulla tider komma samman för att utbyta tankar och finna tröst i kamratlig samvaro. Senare på våren vidtogo andra kretsar med sina möten. — Ett par kretsar hade endast ett vårmöte under terminen. När kretsverksamheten på hösten återupptogs, var återseendets glädje stor. Allt flere och flere marthor sökte sig upp till sina kretsars möten, som präglades av en allvarlig och varm samhörighetskänsla. Sex kretsar voro nu hemlösa, då verksamheten skulle börja. Ringblommans och Åttans uppskattade mötesplats, Kronohagens svenska folkskola, hade helt förstörts under bombardemang, då även kretsarnas ägodelar förstördes. Ringblomman blev sedan inbjuden att hålla sina möten tillsammans med Dagmarkretsen och Åttan tillsammans med Tölökretsen. Kretsarna Bikupan, Glimten, Hemgården och Kottby-Martha kunde icke ha sina möten i sina förra samlingslokaler, emedan dessa voro reserverade för andra ändamål. De flesta kretsar i staden ha under höstterminen haft sina möten förlagda till Hemvrån, som lyckligen undgått förstörelse och nu välkomnade kretsarna med öppen famn. Ofta ha mötena varit gemensamma för två kretsar. Även Fredriksbergskretsen samlades under höstterminen i Hemvrån. Genom att alla kretsar ännu icke haft möten varje vecka har det varit möjligt för så många att samlas i Hemvrån. Drumsökretsen har fått disponera en lokal vid Stora Cirkeln 10. Munksnäs-kretsen har flyttat över till Brandkärshuset i Munksnäs. I Cygnäus-skolan vid Bangatan och i Nya svenska folkskolan i Vallgård ha några marthamöten hållits.

Trots mörka tider ha trogna medlemmar, som äro bosatta utom staden, infunnit sig till mötena. I kretsarna finnas medlemmar, som äro bosatta i Fastböle, Äggelby, Malm, Marudd, på Blåbärslandet, i Esbo, Grankulla med flera förorter.

Mötesprogrammen ha upptagit föredrag, diskussion, musik, högläsning, recitation, bygdemålsberättelser, teater, sketcher, scharader och tablåer. Sången är särskilt uppskattad på marthamötena. Flera kretsar ha numera egna körer. Frågesporten har omfattats med stort intresse. Aktuell rundblick, veckans vackraste bit, små rön i hushållet, praktisk kvart och praktiska demonstrationer ha även väckt stort intresse.

Sammanlagt ha 84 föredrag och diskussionsreferat hållits. Bland föredragen må nämnas: En serie omfattande 8 föredrag om franska revolutionen och de napoleonska krigen, Selma Lagerlöf, Kaj Munck, Fredda Hammar, Zacharias Topelius, Topelius på Björkudden, Parus Ater med anledning av 100-årsdagen, Sara Wacklin, Minna Canth, Edith Clarin in memoriam, Fanny Sundström. Arvid Mörne som proletärdiktare, Grundtwig, Släkterna Runeberg och Tengström. En resa till Palestina, En resa till Italien, En resa i Australien, Resor i Karelen, Nådendal, Borgå och dess seder och bruk i forna dagar. Om hemmet och vårt förhållande till det, Öppna dörrar, Den svenska psalmboken, Julbeträktelse, Gamla julseder, Himmelens drottning och Betlehems stjärna. Fromma föräldragestalter, Hemmens och ungdomens sak. Ett nyländskt bygdeföredrag med Porkala som utgångspunkt, Sju månader som evakuerad i Nykarleby och Munsala, En julafton vid fronten, Hågkomster från en karantän för Finlands barn i Sundsvall, En förbindelselottas upplevelser vid en 8 månader lång fronttjänst, Evakueringen av Porkala-området, Förband och transport av sårade. Lantbruksklubbarna och deras verksamhet, lakttagelser i djurvärlden, Intryck och erfarenheter från flickmarthaledarkursen i Hindhår, Intryck från ett möte föranställt av centralen för huslig ekonomi. Rätt användning av gas, Konservering av kål. Grannhjälpen, Varför blev jag martha, varför är jag martha, De nya medlemmarnas problem m.fl.

Referat: Marthaförbundets möte i oktober. Svenska husmödrars riksförbunds 25-årsfest i Stockholm. Veckofröjdens 40-årsjubileum.

Diskussioner: Bland diskuterade frågor må nämnas: Dagens aktuella frågor såsom Har det varit till skada eller till gagn för våra flickor att vara i talkoarbete? Är det orätt att giva presenter

åt butiksbiträden? Skall ett invalidhem bestå av ett stort rum, eller skall man tänka sig det stora rummet delat i flera mindre? Grannhjälpen. Sparandet av gas. Flickmarthaverksamheten. Vårdverksamheten o.s.v.

Bokringar finnas i Dagmarkretsen, Glimten och Åttan.

Flickmarthornas verksamhet.

Under det gångna året har verksamheten inom våra flickmarthakretsar varit ringa, beroende på, att de flesta av våra små marthor på grund av förhållandena varit bortresta från hemstaden, många av dem i Sverige.

Under höstterminen kunde dock flickorna åter samlas till några möten och fortsätta det arbete, som så hastigt avbröts i februari. Från det korta verksamhetsåret kan följande nämnas:

En flickmartha-ledarkurs anordnades av Finlands svenska Marthaförbund i början av januari i Hindhår hemsysterskola. I kursen deltog representanter från de olika flickmarthakretsarna. Kursen varade 3 dagar och har varit flickorna till stor hjälp i deras arbete.

Under höstterminen har Glimtens flickmarthakrets haft 5, Veckofröjden 5 och Åttans 4 självständiga möten.

Glimtens flickmarthor ha under ledning av slöjd- och teckningslärarinnan fröken Astrid Grönlund fått lära sig tillverka trevliga julbockar av halm, och skolkökslärarinnan fröken Alli Jansson beredde dem tillfälle att i sitt skolkök baka julkusar och pepparkakor till julen. — En liten flicka på invalidstiftelsens sjukhus ha Glimtens flickmarthor tagit sig an.

Veckofröjdens flickmarthor tjänstgjorde som marskalkar på Porkala festen och hjälpte till vid serveringen.

En kurs i tillverkning av säv- och halmarbeten anordnades i Hemvrån kort före jul för representanter från alla flickmarthakretsar.

Julfesterna firade flickmarthorna gemensamt med respektive stora kretsar och bidrogo till programmen med sång, musik och teaterstycken.

Flickmarthorna hoppas att det kommande året skall giva dem rika tillfällen till nyttigt föreningsliv och de vilja med iver gå in för att öka medlemsantalet i sina respektive kretsar.

Samlingstillfällen.

Föreningens årsmöte hölls den 31 januari i Arbetets Vänners festlokal, Annegatan 26. Ett stort antal intresserade medlemmar hade infunnit sig till mötet. Föreningens ordförande, fru Aili Wessberg, hälsade alla varmt välkomna.

Efter de sedvanliga årsmötesförhandlingarna vidtog ett samkväm med program. Fru Inger Falck, ackompanjerad av sin man, lektor Erik Falck, uppträdde med violinsolo. Bragejuniorer framförde några hurtiga folkdanser. Tablåen »Jungfru Maria i Rosengård», enligt Edelfelts tavla, förevisades. Till sist sjöngs »Bevara Gud vårt fosterland».

Den 18 september anordnades ett gemensamt möte för medlemmar från alla kretsar i Svenska Privata Läroverket för flickor. Marthorna visade genom talrik anslutning sin tacksamhet för att bli i tillfälle att samlas för att diskutera nya arbetsuppgifter för det kommande året.

Mötet fick en synnerligen värdefull tidsbetonad bakgrund genom ett föredrag av magister *Olof Enckell*, som på Informationsverkets vägnar redogjorde för tidsläget just då efter vapenstilleståndet. Det var en orienterande framställning, som säkert för mången klargjorde olika spörsmål och omdiskuterade frågor.

Efter konsulent *Signe Bäckströms* föredrag om våra aktuella arbetsuppgifter och fru *Märtha Schaumans* referat om vård-systerverksamheten upptogs till diskussion de frågor som behandlats. Diskussionen leddes av föreningens ordförande, *Aili Wessberg*. Under diskussionen framgick marthornas varma intresse för att taga del i vård- och instruktionsarbetet för de av kriget lidande hemmen. Denna verksamhet omfattar främst igångsättandet av vård-systerverksamheten och ett ivrigt deltagande i den stora insamlingen Klädhjälpen samt en intensiv kursverksamhet. Återupptagandet av mötesverksamheten diskuterades även och enhälligt röstade de närvarande för, att kretsverksamheten med det snaraste skulle vidtaga. — Programmet upptog vidare allsång under kantor *Torsten Stenius* ledning samt recitation av fru *Lolan Wasström*. Mötet besöktes av något över 200 marthor.

Samlingstillfällen inom kretsarna.

Förutom julfester inom alla kretsar har Topelius- och Runebergsaftnar samt Nordens dag firats i kretsen Åttan.

Före avbrottet i februari hade kretsen *Veckofröjden* hunnit föranstalta en anslående och av varm stämning präglad fest för kretsens ordförande, fru *Maggie Dittmar*, i anledning av hennes 70-årsdag. Fru Dittmar blev hyllad med många hjärtevarma ord och vackra gåvor.

I november firade *Veckofröjden* sin 40-åriga tillvaro, som i allo varit lyckosam, med en stor vacker och stämningsfull fest. På denna fest hyllades speciellt de många trogna och vid kretsen varmt fästade marthor, som i 40 år varit med och därunder knappt försummat ett möte. Även ordföranden, fru Dittmar, som i 20 år innehaft denna post, blev av kretsen varmt hyllad med tal och blommor. — Föreningens styrelse och representer för alla kretsar voro inbjudna till denna fest.

Dagmarkretsen har haft ett större möte, till vilket »martyrerna» inbjudits.

Tölökreten och *Åttan* ha gemensamt firat en vacker hembygdsfest.

Kurser, praktisk kvart och kristids-rådgivning.

Kursverksamhet.

I januari anordnades 5 toffelkurser. En av dem hölls i Munksnäs. Dessa blevo de enda kurser som kunde hållas under vårterminen. Däremot har kursverksamheten varit intensiv under den korta höstterminen, i det att 18 kurser hållits. De kurser, som anordnats i tillverkning av tofflor och surrogatskor, ha varit särskilt uppskattade nu, då läderskor icke kunnat erhållas. En toffelkurs har under hösten varit förlagd till Drumsö.

Två matlagningskurser ha hållits. Den ena i Hemvrån och den andra i Elektricitetsverkets matsal. Ett nytt slag av kurser, som anordnats av föreningen, voro säv- och halmkurserna. Dessa vunno stor anslutning och vackra föremål förfärdigades av enkelt material. Kort före jul anordnades även en kurs i tillverkning av dockor och leksaksdjur. Stort intresse tilldrog sig även denna kurs.

Föreningen har även anordnat en klänningssömnadskurs för reservisthustrur och änkor. Denna kurs bekostades med medel, som erhöles från Finlands Folkhjälp genom Finlands svenska Marthaförbund. Kursen, som ännu pågår, besökes av 17 deltagare. Meningen är att denna kurs skall pågå 3 månader och det är glädjande att erfara, med vilket stort intresse deltagarna tillgodogöra sig undervisningen, som meddelas av handarbetslärarinnan Thyra Forsberg.

Inalles ha 23 kurser anordnats med 347 deltagare. Vid toffelkurserna ha förfärdigats 244 par tofflor och skor. Kursledare har varit lärarinnan i huslig ekonomi Ida Smeds.

Praktisk kvart.

Endast några praktiska kvarter ha under året hållits i kretsarna. Vid dem som hållits ha följande ämnen behandlats: Huru användes ärtmjöl, Huru ersätta potatis, Sojamjölets användning, Konservering av kål, Några rätter av hästkött, Rätt användning av gas. Referat från en matlagningskurs. Ordning skapar glädje.

Undervisningen vid kurser och praktiska kvarter ha handhåfts av lärarinnorna i huslig ekonomi *Alli Jansson, Gunilla Hortling, Märta Schauman, Svea Enroth* och *Ida Smeds* samt av handarbetslärarinnan *Thyra Forsberg*, hemslöjdskonsulenten *Saga Wikström* och konsulenterna *Maja Ahonius* och *Bertha Ahlström*.

Kristidsrådgivning för allmänheten.

Förutom de tidigare nämnda kurserna och »Praktiska kvarterna» har föreningen bistått allmänheten med rådgivning per telefon. Förfrågningar ha besvarats av lärarinnan i huslig ekonomi, *Ida Smeds*, både under vår- och höstterminen.

Beredskapsarbetet.

Klädhjälp.

Den av Finlands Folkhjälp startade klädinsamlingen i oktober leddes för Marthas del av fru *Greta Bjurström* med medhjälpare

från flera kretsar. Resultatet av »Klädinsamlingen» genom Martha blev 4091 poäng = 1814 klädesplagg samt 187 par skoplagg. Kläderna voro i allmänhet rena och i gott skick. Några givare önskade få sina gåvor överlämnade till Porkala-bor. Förutom ovannämnda antal klädesplagg, som från Martha överlämnades, hade många medlemmar fört sina gåvopaket, innehållande kläder, till andra insamlingsplatser i staden.

Jultjugufemman.

I den av Svenska Folkpartiet igångsatta insamlingen, benämnd Jultjugufemman, deltog föreningen också detta år. Även denna gång voro medlemmarna i kretsarna hjälpsamma som inkasserare.

Av inkomsten från Jultjugufemman tilldelade Svenska Folkpartiet Helsingfors svenska Marthaförening mk 15.000: — för utdelning bland hjälpbehövande i samhället.

Barnbespisning.

En värdefull insats i barnbespisningsarbetet har en del krets-marthor utfört. Fruarna Erna Grönqvist och Elsa Mattsson från Ringblomman ha under vårterminen förestått den av *Aina Cederblom* anordnade barnbespisningen i den i Djurgården uppställda bespisningsbaracken. Många medlemmar från andra kretsar ha där beredvilligt deltagit i detta arbete för hjälpbehövande Helsingforsbarn.

Barnkläder ha förfärdigats.

Inom kretsarna har förfärdigats barnkläder för hjälpbehövande barn. Material har erhållits från föreningen Rädda barnen och som gåvor från marthor.

Helsingfors-marthor deltaga i evakueringen av Porkala-området.

Samma kväll meddelandet utgick i radion om, att Porkala-området skulle evakueras inom 10 dagar, ringde ordföranden in en så lydande annons till Hufvudstadsbladet: Helsingfors marthor, villiga att hjälpa vid evakueringen av Porkala-området,

böra anmäla sig per telefon 31 892. Där mottogo konsulent Signe Bäckström och fru Märta Schauman anmälningarna och fördelade hjälptrupperna. Anmälningar kommo i massor. Gruppledare utsågos och så utsändes den ena gruppen efter den andra till olika delar av Porkala-området. Föreningens ordförande, viceordförande och sekreterare deltog i en martha-grupp som arbetade på Sundsberg.

Alldrig förr har lusten att hjälpa varit så stor som nu. Det var en stark känsla av deltagande för dem, som nu måste bryta upp från sin kära hembygd, från sina hem, där de levat och arbetat, i många fall generation efter generation i århundraden. Nu var stunden kommen, då de alla måste söka sig bort. Det enda man kunde göra var att bistå dem i den mån man förmådde. Det var så mycket som måste ordnas under den korta tiden, säden måste bärgas och tröskas och föras bort, det var att under tidiga morgontimmar driva de fina rasdjuren längs vägar och stigar till nya boplatser. Det var först och sist att ta upp potatis och rotfrukter. Att hjälpa med inpackning av möbler och husgeråd och mycket annat. Tung var sorgen för dem som måste lämna sina hem, men den bars med en underbar behärskning.

Fest för Porkala-bor.

Den 19 november hade föreningen inbjudit Porkala-bor till ett samkväm i Nyländska nationshuset. Bland gästerna sågs vår hurtiga skärgårdsbefolkning, som nu förlorat sina klippor och skär och fiskevatten och de som mist sina vackra skogar och bördiga fält. Vid ett av de långa borden syntes också Kyrkslätt Marthaförenings ordförande fru *Mary Gahmberg* och hennes man. — Fru *Aili Wessberg* hälsade på Helsingfors marthornas vägnar gästerna välkomna. Hon manade fram bilden av den fagra bygd, som vi alla haft så kär och som nu är förlorad för oss. Fru Wessberg uttalade den förhoppningen, att det skall bli möjligt för alla som nu förlorat sina hem att reda nya, där det gamla hemmets traditioner kunna leva vidare. Allsången, som leddes av herr *Evert Ekroth*, upptog flera av våra vackra nyländska sånger. Programmet upptog vidare violinsolo av herr *Emil Johnsson*, ett antal sånger utförda av manskören M.M., recitation av fru *Lolan Wasström* och en tablå med sång av Helsingfors-smättningar. Till sist förevisades en vacker färgfilm av apotekar *Gahmberg* med bilder från Kyrkslätt. — Bland gästerna märktes utom Porkala-bor även två rikssvenskar,

grevinnan Wachtmeister och friherrinnan Mannerheim. Samkvämet präglades av en varm stämning, och vi hoppas att det blev ett ljust minne för de inbjudna gästerna. Fru *Maggie Dittmar* stod i spetsen för festarrangemangen.

Biblioteket.

Biblioteket består nu av 1042 band. Under året ha 145 boklån antecknats för skönlitteratur samt 59 för språk och studielitteratur, inalles 286 boklån.

Överbibliotekarie har varit Olga Hellström. Kretsarnas bibliotekarier ha varit: Lisi Forsman, Wivan Häll, Anna Lund, Märtha Georgenson, Tyyne Lindfors, Elsa Donner, Doris Köntti, Inga Wikstedt, Gunvor Thors, Inga-Lill Clayhills, Elna Dubb, Hulda Jansson, Olga Hellström, A.-L. Hollander, Doris Edelmann.

Studiecirklar.

1 studiecirkel med 12 deltagare har haft 2 möten.

Fonden »Mors Minne».

Fondens medel stiga för närvarande till mk 25.101:55, varav mk 10.000: — placerats i försvarslånet.

Dockutställningen.

På initiativ av fru *Aili Wessberg* anordnade Helsingfors svenska Marthaförening en Dockutställning på TE-MA under tiden 5—12 december. Till utställningen inlämnades 420 dockor av alla tänkbara slag och storlekar, börjande med babydockor av modernt datum och slutande med konstnärligt utarbetade kulturhistoriska dockor från tidigare sekler. Utställningen väckte stort intresse och återgavs på film på biografer både i Helsingfors och landsortsstäderna. Som ledare för Dockutställningen fungerade viceordföranden, fru *Maggie Dittmar*.

Utställningen gav en nettobehållning på mk 12.041: —.

I samband med Dockutställningen utlottades 13 dockor, som överlämnats som gåva från föreningens kretsar. Kretsarna hade visat stort intresse vid förfärdigandet av dockornas utstyrlar. Resultaten väckte också allmän beundran. Dock-

lotterierna gävo sammanlagt en inkomst på mk 24.401: —. En del dockor skickades sedan till Tammerfors, där en dockutställning anordnades i stil med Marthas utställning.

Stipendier och understöd.

Under året ha inom kretsarna utdelats inalles 49 större och mindre stipendier och understöd, in summa mk 16.120: —. Flera kretsar ha givit understöd åt medlemmar, vilkas hem förstörts under bombardemang.

Kansliet.

Kansliet har inrymts i Hemvrån och skötts av ordföranden. Kartoteket har omhänderhafts av fru Natte Ruotzi, som även varit anställd som kanslibiträde.

Gåvor.

Fru Huldine Högrström, en medlem i Tölökretsen, som under sommaren avlidit, har testamenterat mk 10.000: — till Helsingfors svenska Marthaförening. Av kretsen Hemgården har föreningen fått mk 1.000: — som bidrag till Hemvråns hyra.

Fruar Margit von Willebrand-Hollmerus, Maggie Dittmar och Olga Hellström ha skänkt böcker till biblioteket.

Konsulinnan Agda Vilén på Sundsberg skänkte vid evakueringen två mässingskandelabrar, vaser m.m. till föreningen.

Representation.

Ordföranden, fru Aili Wessberg, var av Sveriges Husmödrars Riksförbund inbjuden att representera Martha vid förbundets 25-årsjubileum den 10 maj. Fru Wessberg är Marthaförbundets representant i Finlands Röda Kors råd samt suppleant i Nordens Husmoderförbunds styrelse. I föreningen Nordens styrelse är fru Wessberg medlem. Hon har även representerat föreningen såsom styrelsemedlem i Nationalhjälpen samt såsom viceordförande i Fria vårdn. Fru *Arla Stude* är där hennes suppleant. Vid Folkförsörjningsministeriets möten har föreningen representerats av ordföranden och av fruar *Maggie Dittmar*, *Greta*

Bjurström och *Ida Smeds*. Fru *Arla Stude* representerade föreningen vid ett möte, som Folkförsörjningsnämnden samman kallat i och för fastställandet av prisen vid tvättinrättningarna i staden. Viceordföranden, fru *Greta Bjurström*, har representerat föreningen såsom medlem i Svenska Upplysningsbyråns i Helsingfors styrelse samt i Lantbruksklubbsdelegationen, där hon även är medlem. Vid Nylands nations studieledarkurs representerades föreningen av fruar *Greta Bjurström* och *Ragnhild Hytönen*.

Exkursioner och utfärder.

Under rådande trafiksvårigheter och på grund av att så många medlemmar evakuerat till landet anordnades senaste år endast 2 exkursioner. Det var kretsarna *Bikupan* och *Hemgården* som företogo sina traditionella exkursioner till *Brunakärr koloniträdgård*.

Kretsen *Åttan* arrangerade ett möte i *Hemvrån* som ersättning för vårutfärd. Om detta möte skrives i kretsens årsberättelse: »En glad afton med utklädnings och som surrogat för en utfärd blev vårens sista möte i *Hemvrån*. Ett rikhaltigt, mycket omväxlande program framtröllades fullkomligt frivilligt av en massa medlemmar. Stämningen var okonstlat glad och frigjord. Som en förtjusande överraskning tog fru *Aili Wessberg* oss alla till slut med på en färd till *Stockholm*, där hon nyss hade bevistat Sveriges Husmödrars Riksförbunds 25-årsjubileum och för övrigt varit med om en hel del intressanta upplevelser.» — Bland alla surrogat som uppfunnits under kristiden har denna utfärd betraktats som ett gott surrogat.

Koloniträdgårdsverksamheten.

I en till årsberättelsen fogad rapport, skriven av fröken *Hanna Hagbom*, redogöres för arbetet inom *Helsingfors-marthornas koloniträdgård* i *Brunakärr*.

Marthahemmet

inrymt i Arbetarskydds- och välfärdsmuseet, har enligt uppgift från museet under det gångna året besökts av 2208 personer. Museet var stängt under vårterminen.

Styrelser, kommittéer och representanter.

Föreningens styrelse: *Aili Wessberg*, ordförande, *Maggie Dittmar*, första viceordförande, *Greta Bjurström*, andra viceordförande, *Ann-Marie Blomstedt*, kassör, *Ida Smeds*, sekreterare, *Pian Pomoell*, vicesekreterare. Övriga styrelsemedlemmar: *Sally Brander*, *Liv Höckert-Floman*, *Tove Hedström*, från oktober *Signe Bäckström*, *Irene Lindholm*, *Märta Pontán*, *Edith Solin*, *Svea Stenberg*, *Arla Stude*, *Ingrid Ståhle*, *Ellen von Weymar*, *Margit von Willebrand-Hollmerus*.

Bibliotekarie: *Olga Hellström*. Ekonom för Hemvrån: *Ines Madwig*. Kanslibitråde: *Natte Ruotzi*. Revisorer: direktör *Gideon Ahlgren* och fru *Mila Gustafsson*, ersättare fröken *Berta Sandman* och *Signe Lindholm*.

Helsingfors svenska Marthaförenings representanter vid Finlands svenska Marthaförbunds års- och extramöten: *Maggie Dittmar*, *Vava Grönlund*, *Elsa Planting*, *Edith Solin*, *Ida Smeds* med *Berta Fröjdman*, *Märta Pontán*, *Greta Bjurström*, *Edit Lindgren* som ersättare.

Kretsarnas valda representanter.

Bikupan: *Lydia Larsson*, *Ester Löflund*, *Anna Johansson*, *Agnes Hall*, *Lydia Lönnqvist*, *Gerda Nylund*. Ersättare: *Ethel Ahlblad*, *Mildrid Heinberg*.

Dagkretsen: *Ester Parkkinen*, *Signe Lindholm*, *Karin Mannerström*.

Dagmarkretsen: *Dagmar Wennerström*, *Hanna Rosander*, *Anna Nygren*, *Edith Lindgren*, *Elsa Möller*, *Svea Lindgren*. Ersättare: *Sylvia Hermansson*, *Edith Lundgren*, *Sylvi Kortman*.

Fredriksbergskretsen: Fruar *Edith Juselius*, *Göta Martin*, *Alexandra Lesch*, *Signe Eriksson*, *Tyyne Lindfors*, *Ingrid Forsman*.

Glimten: *Gerda Lindén*, *Astrid Kuhlberg*, *Mary Eklund*, *Siri Forsman*, *Rut Strandberg*. Ersättare: *Vava Neuman*, *Aino Johansson*, *Aino Pomoell*, *Eine Björkell*, *Elsa Lindfors*.

Hemgården: *Lilli Anell*, *Hilda Arrhenius*, *Anna Holmström*, *Ann-Mari Holmström*, *Elin Juslin*, *Anna Kariniva*, *Mary Petersson*, *Agnes Rönman*, *Märtha Rundström*. Ersättare: *Ingrid Borgström*, *Elna Hellman*, *Karin Ullman*, *Linda Wilén*.

Kottby: *G. Lindberg*, *F. Odell*, *G. Lindroos*, *A. Trogen*.

Munksnäs: *Märtha Nordling*, *Aline Forsberg*.

Ringblomman: Sanny Martin, Edith Orre, Ingrid Svahn, Dagmar Hellstén, Aina Blomqvist, Urda Karlsson. Ersättare: Irene Söderholm, Betty Träskelin, Judith Lundqvist, Inga-Alice Forsman, Asta Westman, Ester Sandbäck.

Tölökretsen: Elna Holm, Agnes Mattson, Ester Granqvist.

Veckofröjden: Olga Berlin, Fanny Frisk, Dagmar Maukkonen, Karin Ekman, Sara Karlsson, Martha Bäckström, Lini Lindqvist. Ersättare: Elin Asp, Alice Lindblom.

Ättan: Fanny Gleisner, Jenny Roschier, Alma Strömberg, Nathalia Palenius, Lea Gustafsson, Karin Engström. Ersättare: D. Edelmänn, A.-L. Höllander, E. Wickström, Lyyli Lauraeus, H. Östling, A. Stigell.

Kommittéer.

Kommittén för anordnande av studiekurser: Aili Wessberg, ordförande, Maggie Dittmar, Signe Bäckström, Ida Smeds.

Kommittén för Marthahemmets upprätthållande i Socialmuseet: Aili Wessberg, ordförande, Signe Bäckström, Ida Smeds.

Kommittén för anordnande av Dockutställningen: Maggie Dittmar, ordförande, Dolly Seidenschnur, Greta Bjurström, Greta Hackman, Marianne Fellman, Signe Fellman, Märtha Pontán.

Kommittén för uppställande av en tvättinrättning: Aili Wessberg, ordförande, Lolan Wasström, Signe Bäckström, Märta Schauman.

Marthas koloniträdgårdsnämnd: Aili Wessberg, ordförande, Hanna Hagbom, första viceordförande, Axel Falk, andra viceordförande, Hanna Hagbom, kassör, Tyyne Lindfors, sekreterare, medlem Elin Nyström.

Hedersbevisningar och uppvaktningar.

Föreningens viceordförande, fru *Maggie Dittmar*, uppvaktades på 70-årsdagen. Föreningens revisor, *Gideon Ahlgren*, likaså på 70-årsdagen. Fru *Elsa Siven* på 60-årsdagen, författarinnan *Margit von Willebrand-Hollmerus* på 50-årsdagen, magister *Ebba Östenson* ävenså på 50-årsdagen. Hemvråns goda tomte, vaktmästarinnan *Mili Rönngvist*, uppvaktades på sin 70-årsdag.

Dödsfall.

Under året har styrelsen genom fru Tove Hedströms fränfälle förlorat en varmhjärtad och initiativrik medlem. Tove Hedström var ordförande för Tölökretsen och ägnade marthaarbetet stort intresse. Gärna besökte hon även andra kretsar, där hon — intelligent som hon var — höll många uppskattade föredrag. Fru Hedström hade en stark verksamhetslust och önskade ge sina medmänniskor mycket, men en långvarig sjukdom bröt henne.

Övriga medlemmar som avlidit äro: Aina Calamnius, Hellin Eriksén, Emmi Hartikainen, Huldine Högström, Irene Idström, Elin Jansson, Elin Johansson, Ida Kallio, Tyra Kwick, Emilia Lindblad, Alma Lindh, Fina Sundsten, Maria Rehn, Maria Saarinen, Olga Snellman, Berta Stigell, Ida Winqvist, Martha Wiss, Engla Åberg.

Årsrapport

av Hanna Hagbom

över Helsingfors svenska Marthaförenings koloniträdgård i Brunakärr 1944.

Vårsummarens ingav rika förhoppningar om en god skörd detta år. Förväntningarna svekos dock. De unga fruktträden, som planterats efter den hårda vintern 1939, blommade vackert, men skörden slog totalt fel, beroende på häftiga regn under blomningstiden. Bärskörden blev likaså av samma orsak ganska klen.

Sommarens långa torrtid skadade i sin mån växtligheten, men personligen fingo kolonisterna njuta av en ljuvlig sommarvärme.

Morotsflugan härjade svårt och bidrog i förening med torkan till att morotsskörden misslyckades. På mången lott fick man knappast en morot ur jorden.

Kolonisterna uppköpte samfällt konstgödsel för 800 mk som fördelats på de särskilda lotterna.

Utom smärre reparationer ha några arbeten icke igångsatts. Trädgårdsgångarna erfordra sand, men transportsvårigheter ha tills vidare omöjliggjort anskaffning.

Fru Fina Sundstén avled i juli.

Koloniträdgården har denna odlingsperiod besökts av Hemgårdens och Bikupans marthakretsar.

Kolonisterna hoppas att fredliga förhållanden skola möjliggöra odling, som giver dem lön för mödan.

December 1944.

Kretsarnas medlemsantal och verksamhet.

	Medlems- antal	Före- drag	Vecko- mötenas antal	Medel- antal delta- gare	Större möten och fester	Antal delta- gare
Bikupan	234	3	13	37	1	70
Dagkretsen	61	12	10	27	2	270
Dagmarkretsen	181	10	12	65	2	194
Drumsökretsen	37	2	6	22	1	33
Fredriksberg	211	4	10	34	1	92
Glimten	132	9	11	39	1	100
Hemgården.....	259	7	11	60	1	130
Kottby-Martha	102	4	13	16	1	45
Munksnäckretsen	47	5	6	21	1	43
Ringblomman	156	15	13	34	2	145
Tölökretsen	141	4	9	37	1	110
Veckofröjden	223	6	21	50	3	328
Åttan	183	14	22	48	1	111

Kretsarna.

Krets:	Ordförande	Viceordförande:	Sekretäre	Kassör:
<i>Bikupan</i>	Ingrid Ståhle	Karin Borenus	Ingrid Renfors	Greta Wikström
<i>Dagkretsen</i>	Irene Lindholm	Berta Fröjdman	Signe Lindholm	Karin Mannerström
<i>Dagmarkretsen</i>	Märta Pontán	Carin Kraemer		
<i>Drumsökretsen</i>	Svea Stenberg	Anna Nygren	Ingrid Björkell	Dagmar Wennerström
<i>Fredriksberg</i>	Sally Brander	Edith Lindgren	Sylvi Kortman	Ingrid Heikel
<i>Glimten</i>	Margit v. Willebrand-Hollmerus	Astrid Nysten	Hjördis Moring	Anita v. Bonsdorff
<i>Hemgården</i>	Ellen v. Weymarn	Gurli Lundsten	Minna Larsson	Alma Falenius
<i>Kottby-Martha</i>	Edith Solin	Rosa Smedberg	Saga Johansson	Göta Martin
<i>Munksnäckskretsen</i>	Liv Höckert-Floman	Agda Lindholm	Eine Hartzell	Sisse Bonsdorff
<i>Ringblomman</i>	Arla Stude	Ines Behr	Kerstin Jormala	Ebba Rosenbröijer
<i>Tölökretsen</i>	Tove Hedström	Maggi Thesleff	Lise Hedman	Viola Skogström
<i>Veckofröjden</i>	Signe Bäckström	Ines Madwig	Inga Sjöman	Anna-Lisa Weckström
<i>Åttan</i>	Maggie Dittmar	Hulda Skogström	Zaida Nisula	Signe Adams
	Greta Bjurström	Zaida Grönstrand	Ulla Andersin	Paulette Lindroos
		Hellin Wahlman	Sigrid Theslöf	Mila Gustafsson
		Solveig v. Schoultz	Hedvig Hoffström	Toini Rehn
		Elsa Westerlund	Emy Olin	Esther Granqvist
		Ida Smeds	Elin Nyström	Walborg Stead
		Hanna Hagbom	Hervor Roos	Fanny Frisk
		Signe Malmström	Hilja Strömberg	Agnes Esselström
		Hervor Roos	Linnea Qvarnström	
		Karin Kihlman	Doris Edelman	
		Ragnhild Hytönen	Anna Sjöblom	
		Greta Ahlfors		

Tablå över Helsingfors Svenska

Inkomster:

Saldo från år 1943	46.197: 12	
Lyftat 1943 års ränta å Sparbanksfonden	758: —	
Medlemsavgifter och frivilliga gåvor	22.142: —	

Anslag:

Svenska Kulturfonden	3.500: —	
Helsingfors Stadsfullmäktige	6.600: —	
Finlands svenska Marthaförbunds Centralstyrelse	12.196: 90	22.296: 90

Gåvor, donationer och bidrag:

Ebba o. Frans Backmans Minnesfond	19.503: 40	
Fru H. Högströms testamente	10.000: —	
Hemgården	1.000: —	30.503: 40

Inkomster:

Till Mors Hjälp kassa insamlade medel	713: 50	
Försålda Martha kort	94: —	807: 50
Från Finlands Folkhjälp genom Finlands svenska Marthaförb. för kurser o. demonstrationer ...		14.932: —
Från Dockutställningen	15.150: —	
Från » s lotteri	24.840: —	39.990: —
Hemvråns hyresinkomster av utomstående	1.750: —	
» » » kretsarna	4.680: —	
Kretsarnas andel i vakt.m lön	1.755: —	8.185: —
Koloniträdgården, arrenden		8.835: 20

Räntor:

å Sparbanksfonden	758: 60	
å Hemvråns Hyresfond	2.722: 85	
å » » ränta å Försv.lån. ...	3.000: —	
å Mors Minnes fonden » » » ...	1.000: —	
å » » » » »	456: 10	
å Sparkasseräkning n:o 2137	861: —	
å Mors Hjälp Kapitalräkn. N:o 80	19: 75	8.818: 30
		mk 203.465: 42

Marthaförenings ekonomi år 1944.

Utgifter:

Utg. för kurser, demonstrationer o. föredrag ...		29.789: 15
» » dockutställningen		3.546: 60
Kansliarvode		8.300: —
Hemvråns vaktmästarlön, förutom fri bostad ...		12.700: —
Allmänna omkostnader s.s. årsberättelse, tryckn. kostn., kartotek, sekr. o. kassörs arvoden, kanslibiträde m.m.		18.474: —
Uppvaktningar och representation		1.640: 50
Post, telefon, annonser		5.876: 55
Hemvråns hyra		24.208: —
» omkostnader s.s. belysn., elektr.ström, städn., tvätt m.m.		2.908: 50
» uppsättning o. ledning för elektr.spis		757: 20
Medlemsavgifter till Martha-förbundet		2.100: —
Kretsarnas hyra för Hemvrån	4.680: —	
» » » lokaler i staden	824: —	5.504: —
Utdelat understöd ur Mors Hjälp's fond medel .		500: —
Kolonitädgården: arrenden m.m.		7.860: —
Räntor: insatta å bankräkningar		8.818: 30
Saldo: kontant i kassan	731: 02	
» Sparkasseräkning	38.646: 80	
» » av E. o. F. Backmans Minnesfond	30.503: 40	
H. Högströms testamente, Hemgårdens do- nation å Mors Hjälp kapitalräkning	601:40	70.482: 62

mk 203.465: 42

Ställning den

Aktiva:

Kassa kontant		731: 02
<i>Kapital- och sparkasseräkningar:</i>		
Sparbankfondens Sparkasseräkning N:o 134994	20.758: 70	
Hemvråns Hyresfonds Sparkasseräkning N:o 183329	62.527: 60	
Kapitalräkning N:o 23520	14.475: 20	
N.F.B. Sparkasseräkning N:o 2137	69.150: 20	
»Mors Minne» Fondens Spark.räkn. N:o 24425	15.197: 35	
»Mors Hjälp» Kapitalräkning N:o 80	601: 40	182.710: 45
<i>Inventarier i Hemvrån</i>		22.826: —
<i>Aktier & Värdepapper:</i>		
Hemvrån i O.Y. Simonlinna	225.000: —	
Statens 1944 års obligationslån (Mors Minne fond)	10.000: —	
Statens 1944 års obligationslån (Hemvråns Hyresfond)	30.000: —	265.000: —
	mk	471.267: 47

31 december 1944.

Passiva:

Fonder:

Sparbanksfonden	20.000: —	
Hemvråns Hyresfond	106.549: 15	
»Mors Minne» fonden	25.101: 55	151.650: 70

Kapitalbehållning:

Föreningens nettoförmögenhet		319.616: 77
------------------------------------	--	-------------

mk 471.267: 47
